Zuid-Limburg &

2018 EUROPEES JAAR VAN HET CULTUREEL ERFGOED #EuropeForCulture

Anya Niewierra,
Algemeen Directeur Stichting VVV Zuid-Limburg

Hinterweltlerei

"Het Westerse denken is gebaseerd op de hardnekkige veronderstelling dat het ware leven elders zou zijn.

Achter onze wereld, met ons leven en onze ervaring, zou een ware wereld bestaan, die zin geef aan ons lege, zinloze bestaan.

Een 'Hinterwelt'. "

De filosoof Friedrich Nietzsche
in '*Also sprach Zarathustra. Ein Buch für Alle und Keinen*'

Het 'ware leven',
zo denken wij Westerlingen al eeuwen, is dus elders, in het Land van Melk en Honing.

Maar…

In de jaren 60 stopten velen met het geloven in God.

Toerisme werd de nieuwe religie!

Filosoof Ruud Welten verwoordt dit als volgt in zijn boek '*Het Ware Leven is Elders*' uit 2013:

"Na de secularisatie heeft het toerisme de plaats ingenomen van de rusteloze en onverzadigbare zoektocht naar de hemel.

Het toerisme is een pelgrimage naar het ware leven elders, een utopia, weg van het dagelijkse leven, dat teleurstelt."

Filosoof Ruud Welten in *Het Ware Leven is Elders uit 2013*

Dit werden onze nieuwe “kerken”:

En dit werden onze nieuwe hosties:

Biechten doen we tegenwoordig via:

En ook binnen de toeristische religie hebben de gelovigen hun eigen riten:
het poseren voor geloofsiconen, het sharen van selfies en het shoppen van souvenirs.

En dit is onze nieuwe bijbel. Hier lezen wij “de waarheid” over het Land van Melk en Honing. Miljoenen “priesters” hebben zich hier verzameld.

tripadvisor®

Echter, we ontdekken dat het Land van Melk en honing “anders” is dan we dachten:

We worden geconfronteerd met gemaakte echtheid.

De socioloog Dean MacCannell verwoordt dit als volgt.

***“Toerisme is gebaseerd op in scène gezette authenticiteit om zo aan wensvervulling van de toerist te voldoen. Ofwel* Staged Authenticity.”**

In ‘*The Tourist, A New Theory of the Leisure Class*’

En we stellen vast dat…

“…de vreugde van de wereld te ontdekken, gepaard gaat met de teleurstelling dat er eigenlijk niets meer te ontdekken valt.”

Filosoof Ruud Welten in ‘*Het Ware Leven is Elders*’ uit 2013

We zien nu dat de toeristische gelovigen zich opsplitsen in

2 geloofsgroepen:

de “*Bildung*-Toerist” &
de “Post-Toerist”.

Overigens, we kunnen de ene vakantie een “Bildung-Toerist” zijn en de andere vakantie een “Post-Toerist”.

De Post-Toerist:

(Samenvatting uit “Het ware Leven is Elders” van Ruud Welten. De term komt van de filosofische stroming Post Modernisme.)

De post-toerist maakt zich geen illusies meer.
Hij wil gewoon vermaakt worden.
Hij wil slechts een schouwspel.
Dus entertainment zonder enige pretentie.
Educatie en romantiek boeien hem niet (meer).

Dit wil de post-toerist!

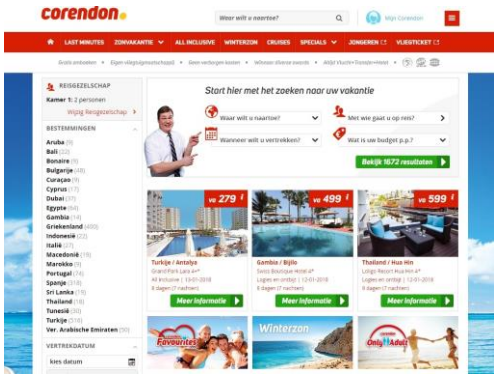

Hier is de post-toerist ook fan van!

De post-toerist zal NIET snel voor Zuid-Limburg kiezen.

De *Bildung*-toerist:

(Samenvatting uit het “Ware Leven is Elders”.
Hierin gebruikt Ruud Welten overigens de naam “prettoerist”)

De *Bildung*-toerist wil juist géén toerist zijn.
Hij wil buiten de toeristenstroom blijven.
Hij verlangt naar nostalgie.
Hij wil een individu zijn dat zijn eigen ‘authentieke’ keuzes maakt.
Hij wil iets “leren”. Hij zoekt “*Bildung*”.

De *Bildung*-toerist zal mogelijk WEL voor Zuid-Limburg kiezen. Als we hem het juiste bieden…

En dat "juiste" ligt vooral in ons landschap en in onze verborgen culturele parels. In dié objecten die je niét vindt in de Tripadvisor bijbel.

De Europese Commissie wil ook meer inzetten op het type *Bildung*-toerist. Daarom mede:

2018 EUROPEES JAAR VAN HET CULTUREEL ERFGOED #EuropeForCulture

Er zijn 12 thema's:

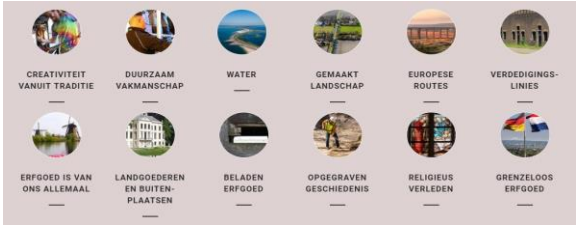

Wat kan Zuid-Limburg doen om optimaal in te spelen op de *Bildung*-toerist?

We moeten een sterk en duidelijk "verhaal" vertellen dat 100% aansluit bij het DNA van Zuid-Limburg.

Wat is dan “het verhaal” van Zuid-Limburg?
Wat is dan ons DNA?

In 2015 is aan een bureau opdracht gegeven om dit te onderzoeken.

De onderzoeksvraag was:
Wat is “het verhaal” van Zuid-Limburg?
Waarin is Zuid-Limburg internationaal uniek?

De conclusie van het onderzoek:

Zuid-Limburg is de
Bron van Europa!

Het rapport stelt dat hier “Europa” is geboren en dat men hier “Europa” voelt.

Het feit dat hier, in Zuid-Limburg, de Bron van Europa ligt, komt vooral tot uitdrukking in ons erfgoed.

Graag toon ik dat aan de hand van enkele thema’s uit het:

2018 EUROPEES JAAR VAN HET CULTUREEL ERFGOED #EuropeForCulture

Ik begin met het EU Erfgoed thema:
“Gemaakt Landschap”

Bij de woorden
“Gemaakt Landschap” denk je in Nederland aan de polders.
Echter,
ons prachtige heuvelland
is ook “gemaakt”.
Door de Romeinen!

Immers, 2000 jaar geleden werd hier het graan verbouwd dat Romeinse legers voedde.
Onze grond maakte dus hun veroveringen mogelijk.
En ons landschap ziet er nog hetzelfde uit als toen de Romeinen hier regeerden.

Zoek de verschillen:
ons landschap nu en in de Romeinse tijd

Conclusie:
de structuur is hetzelfde gebleven!

In ons landschap vind je de tekens van 6.000 jaar menselijke activiteit. En deze activiteit is ook voor andere delen van Europa van BETEKENIS geweest.

Daarom ook willen we kandideren voor de status van:

Immers, ons landschap is een stukje eeuwigheid…

Samen met gemeenten,
de Provincie,
het Huis van de Kunsten en
de Universiteit van Maastricht
(Dr. Bart Zwegers) zullen wij de UNESCO aanvraag voorbereiden.

Zuid-Limburg werkt immers hard aan het “bloot leggen” van zijn Romeins Verleden.

In Heerlen wordt het Romeins Kwartier ontwikkeld dat het Romeins erfgoed in de stad zichtbaar moet maken. Hier een 1e impressie (nog géén ontwerp):

En in héél Zuid-Limburg wordt de VIA Belgica nu zichtbaar gemaakt. De VVV is betrokken bij de ontwikkeling van de routes en de promotie.

Maar er is méér “Opgegraven Geschiedenis” die ons tot Bron van Europa maakt.

Een belangrijke Bron is onze prehistorische Vuursteenmijn in Rijckholt. Deze mijn is aangemerkt als een archeologisch wereldmonument. Onze vuursteen werd tussen 4.200 en 2.650 voor Christus naar een groot deel van Europa “geëxporteerd”.

Een andere Bron is de Bandkeramiek in de Westelijke Mijnstreek met de 6.000 jaar oude grafcultuur.

De bezoekbare parel is het Museum voor Grafcultuur in Stein!

Een volgend EU Erfgoed thema is "Religieus Verleden".

Het rapport Bron van Europa vertelt dat onze kerken en kloosters hun stempel hebben gedrukt op een wijde omgeving.

Denk maar aan het seminarie van de Abdij Rolduc. Dit is o.a. een Bron van Europa, omdat het vele regeringsleiders voortbracht.

Maar het zijn vooral ook onze minder bekende historische parels die ons boeiende verhaal van de Bron van Europa vertellen.

Ik toon er een paar.
Ik begin in Meerssen.

Meerssen is nl. een belangrijke Bron van Europa, want hier werd in 870 het Verdrag van Meerssen getekend dat Europa opdeelde in een "Frans" en een "Duits" deel. Deze scheiding zou tot ná WO II voelbaar blijven!

In de Schatkamer van de Basiliek van Susteren ligt een Bron van Europa.

De grafkapel van Petrus Regout in Meerssen is ook een Bron van Europa. Hij was de 1e grootindustrieel van NL en had ook invloed aan de andere kant van de grens!

De nalatenschap van deze omstreden Petrus Regout past ook bij EU Erfgoed thema "Landgoederen en Buitenplaatsen".

Binnen het project Buitengoed Geul en Maas wordt o.a. het verhaal verteld van de kastelen die hij achterliet en wordt de verbinding gemaakt tussen Maastricht en het Heuvelland.

Klooster Wittem is ook een Bron. Hopelijk houdt het na verkoop een spirituele functie.

Een inspirerend voorbeeld is de Benediktushof in Holzkirchen. Misschien willen ze wel een dependance in Nederland?

Film Benediktushof Holzkirchen:
https://www.youtube.com/watch?v=uSN6fDmWZws

Een ander EU Erfgoed thema is "Beladen Erfgoed" ofwel *Dark Tourism*.

Ook wij hebben Beladen Erfgoed dat een rol speelde in de Bron van Europa. Ons beladen erfgoed is in 2018 weer actueel met 100 jaar Dodendraad en met de Gezichten van Margraten.

De 2.000 volt “Dodendraad” uit WO I, langs onze grens met Duitsland en België, is een Bron.

Vlaanderen gaat de Dodendraad groot oppakken. Wij gaan promotioneel steunen.

Een volgend EU Erfgoed thema is “Duurzaam Vakmanschap”.

Wij zijn de enige plek in Nederland waar je mergel hebt en waar vakwerkhuizen staan.

Ons verhaal achter bouwen met mergel en met vakwerk is uniek en interessant.

Maar nergens in Zuid-Limburg kun je kennis maken met de ambacht van het vakwerk.

Dit is een gemiste kans!

Nog een interessant thema is
“Creativiteit en Tradities”.
Wij hebben vele bijzondere tradities!
Sommigen staan op de lijst van
immaterieel erfgoed!
Zoals de Sjaasbergergang
en onze Stroopmakers.

Het EU Erfgoed thema
“Europese Routes” biedt wellicht
ook kansen.

Wij verkennen nu
of wij als VVV gaan
inhaken op de
Way of Saint James

We zien qua aanhaken op de Way of Saint James vooral kansen voor Sittard.

Sittard was in de 19e eeuw namelijk een beroemd pelgrimsoord.

En daarmee ligt daar dus ook een Bron.

Het nieuwe Mijnmuseum in Heerlen is de Bron die onze rol in de Europese mijngeschiedenis gaat vertellen!

Het laatste EU Erfgoed thema is "Grenzeloos Erfgoed". Hierin zijn we nationale kampioen, want wíj zijn het land van de grenzen….

Wij hadden zelfs een 4-landenpunt tot 1918

In het onderzoek wordt geadviseerd om naast de iconische Bron op het Drielandenpunt vooral ook de Satellieten bezoekbaar te maken.

Dit kan tegenwoordig via een "digitale openstelling". Denk maar aan *augmented reality* en *virtual reality*.

We willen in 2018 de betrokken partijen bij elkaar brengen om de ontwikkeling van deze digitale openstelling te verkennen.

Welke rol gaan wij als VVV in 2018 vervullen in het vertellen van "het verhaal" van Zuid-Limburg en dus in het "bedienen" van de *Bildung*-toerist?

Overigens, ook wij als VVV hebben een rol in "het verhaal"!

Wij zijn de oudste VVV van NL en hebben de afgelopen 133 jaar mee gewerkt aan de ontwikkeling van het toerisme in ons land én in Europa!

Eigenlijk zijn wij ook Immaterieel Cultureel Erfgoed!

Daarom hebben wij aan ons corporate logo "sinds 1885" toegevoegd.

VVV ZUID LIMBURG Sinds 1885

Wij willen "het verhaal" van de Bron van Europa innovatief vertellen.

Daarom gaan wij onze Limburg Winkels ombouwen tot een Limburg Experience!

Kijk mee!

Film Limburg Experience!

Film inspiratie scherm

Dank voor uw aandacht!

Film Limburg Lonkt

VVV ZUID LIMBURG Sinds 1885